

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200407
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2022:8522200407.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. A., nar. X.X.XXXX, toho času bytom H. G. XXX, štátny občan Ukrajiny, zastúpené kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Stará Ľubovňa, dieťa rodičov - otca: S. A., nar. XX.X.XXXX a matky: C. A., nar. XX.X.XXXX, obaja t.č. bytom XXX L. Z. H. D., o návrhu navrhovateľky: Z. S., nar. XX.X.XXXX, t.č. bytom H. G. XXX, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd **n a r i a ě u j e** neodkladné opatrenie v tomto znení:

„ Maloletému dieťaťu D. A., nar. X.X.XXXX **u s t a n o v u j e** opatrovníka, a to jeho starú matku Z. S., nar. XX.X.XXXX.

Opatrovník, Z. S., nar. XX.X.XXXX, je **o p r á v n e n á** a **p o v i n n á** maloletého D. A., nar. X.X.XXXX, zastupovať v konaní o poskytnutie dočasného útočiska, pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami na území Slovenskej republiky, pri úkonoch v súvislosti so zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky a v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka podala na tunajší súd dňa 14.3.2022 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby ju súd ustanovil za opatrovníka mal. dieťaťu, súčasne aby opatrovníkovi vymedzil rozsah práv a povinností. Návrh odôvodnila tým, že na územie SR pricestovali z Ukrajiny dňa 28.2.2022 spolu so svojím vnukom z dôvodu vojnového stavu v krajine ich trvalého bydliska. S vnukom pricestovala bez rodičov, otec aj mama ju požiadali telefonicky, aby so sebou na Slovensko vzala do bezpečia aj mal. vnuka a aby sa o neho postarala. Vnuka veľmi dobre pozná, rozumie jeho potrebám, majú sa rady. Starostlivosť mu zabezpečuje od odchodu rodičov do USA. Po príchode na Slovensko sa s vnukom zdržiava na adrese H. G. XXX.

Na oddelení cudzineckej polície požiadali o štatút utečenca resp. dočasného útočiska v zmysle Uznesenia vlády SR č.144 z 28. februára 2022. Maloletý bez sprievodu je v zmysle zákona o SPODaSK dieťa, ktoré „nie je občan SR a nachádza sa na území SR bez sprievodu rodiča alebo inej plnoletej fyzickej osoby, ktorej by mohlo byť dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Za MBS sa považuje každé maloleté dieťa, ktoré nie je občanom SR a ktoré sa na území SR zdržiava bez sprievodu zákonných zástupcov, príbuzných alebo osoby, ktorá je podľa práva alebo zvyku za dieťa zodpovedná a nielen o maloletého štátneho príslušníka tretej krajiny.

Podľa právnych úprav a medzinárodných zvyklostí maloletými bez sprievodu sú deti menej ako 18. - ročné, ktoré sú odlúčené od obidvoch rodičov a nie je o nich postarané osobou, ktorá je za ich výchovu podľa práva a zvyklostí zodpovedná. Ide teda o osoby bez akejkoľvek starostlivosti a je potrebné sa o nich postarať ako o deti, ktoré sú občanmi Slovenskej republiky. Sociálne potreby takéhoto dieťaťa musia byť vždy prvoradé, preto je nutné poskytnúť im starostlivosť.

Za cudzinca, ktorý nenadobudol plnoletosť, vyhlásenie podáva jeho zákonný zástupca alebo súdom ustanovený opatrovník. Umiestnenie maloletého v zariadení na výkon rozhodnutia súdu nie je v jej záujme, keďže má na území SR blízku osobu ochotnú sa o neho postarať a ku ktorej má vytvorený vzťah. V zmysle ustanovení § 60 ods. 1 a § 61 ods. 1 Zákona o rodine.

K návrhu pripojila čestné prehlásenie, potvrdenie o udelení tolerovaného pobytu na území SR, hlásenie pobytu, čestné vyhlásenie, fotokópie cestovných dokladov maloletého dieťaťa a tiež svoje , rodný list maloletého dieťaťa.

2. Súd uznesením sp. zn. 4P/36/2022 zo dňa 16.3.2022 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Stará Ľubovňa.

3. Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi doloženými k návrhu a dospel k záveru, že skutkový stav zodpovedá stavu ako ho opísal v návrhu navrhovateľ.

4. Podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 361 C.m.p. súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

6. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania sa podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 330 ods. 2 C.s.p. ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

13. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa § 60 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZoR) okrem prípadov podľa § 39 ods. 3 a 57 ods. 1 súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 61 ods. 2 ZoR opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 61 ods. 2 ZoR súd vymedzí rozsah práv a povinností opatrovníka tak, aby bol splnený účel, na ktorý bol opatrovník ustanovený a aby boli dostatočne chránené záujmy maloletého dieťaťa.

17. Účelom neodkladného opatrenia v súlade s vyššie citovanou právnou úpravou je neodkladná úprava pomerov účastníkov. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením

nemusi súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusi byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Inštitút neodkladných opatrení v porovnaní s doterajšou úpravou opustil charakter predbežnosti poskytnutej ochrany a po nariadení neodkladného opatrenia nemusi vždy nasledovať konanie vo veci samej. To však nevylučuje ani to, že ochrana bude poskytnutá len na obmedzený čas a pred začatím konania vo veci samej. Jeho nariadenie je však možné v ktoromkoľvek štádiu konania. Súd môže nariadiť aj také neodkladné opatrenie, ktorého obsah je totožný s výrokom vo veci samej. Z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť zrejmé podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

V rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné.

18. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musia byť zrejmé podmienky dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa.

19. Maloletý D. A., nar. X.X.XXXX na územie Slovenskej republiky pricestoval spolu so svojou starou matkou bez rodičov - zákonných zástupcov, teda je dieťaťom bez sprievodu. Jeho rodičia sa t.č. zdržiavajú dlhodobo v USA. V krajine pôvodu mal. dieťaťa je vyhlásený vojnový stav. Stará matka Z. S. urobila čestné prehlásenie čl. 4 v zmysle ktorého prehlásila, že maloletý D. A., nar. X.X.XXXX je jej vnukom.

Z čestného vyhlásenia L. M. Z. zo dňa 13.3.2022 vyplýva, že ako vlastníky bytu nachádzajúceho sa na adrese H. G. XXX poskytuje ubytovanie cudzincovi Z. S., nar. XX.X.XXXX.

Ďalším čestným prehlásením zo dňa 13.3.2022 vyplýva, že vlastníky bytu poskytuje ubytovanie cudzincovi D. A., nar. X.X.XXXX.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že v danom prípade sú osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver o dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, t.j. právny dôvod spočívajúci v ustanoveniach zákona o rodine, v zmysle zákona o rodine ak je to potrebné z iných dôvodov a zároveň je to v záujme maloletého dieťaťa, súd maloletému dieťaťu ustanoví opatrovníka.

Súd má za to, že vzhľadom na aktuálnu situáciu na Ukrajine, ktorá je t.č. krajinou vo vojnovom stave, nepochybne je v záujme maloletého dieťaťa, aby nebol ohrozený jeho ďalší psychický ani fyzický vývoj, či dokonca život, uprednostniť ustanovenie opatrovníka, ktorý je ochotný sa o neho postarať, pred umiestnením maloletej v zariadení na výkon rozhodnutia, nakoľko je v súčasnosti na území Slovenska bez sprievodu zákonného zástupcu.

21. Súd súčasne v zmysle § 62 ods. 2 ZoR vymedzil opatrovníkovi rozsah práv a povinností tak že, je povinný maloleté dieťa zastupovať pri právnych úkonoch, pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti a v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky. Súd má za to, že takto vymedzený rozsah práv a povinností opatrovníka je dostatočný na to, aby boli chránené záujmy maloletého dieťaťa.

22. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a po zohľadnení najlepšieho záujmu maloletého, súd vyhovel návrhu navrhovateľky v celom rozsahu.

23. Toto neodkladné opatrenie je neodkladným opatrením pred začatím konania vo veci samej, súd má za to, že povaha vecí pripúšťa, obsahovo totožný výrok neodkladného opatrenia a rozhodnutia vo veci samej. Toto neodkladné opatrenie upravilo pomery účastníkov konania bez rozhodnutia vo veci samej, preto súd neuložil navrhovateľovi povinnosť podať návrh vo veci samej.

24. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15

dňa odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).